

NÉPLAP

AZ MDP HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

XII. ÉVFOLYAM, 181. SZÁM

ÁRA: 50 FILLÉR

1955. AUG. 3., SZERDA

Termelőszövetkezeteink tárják ki kapuikat a dolgozó parasztok előtt

(B. M. Hajdú-Biharban a termelőszövetkezeti mozgalomnak mély gyökerei vannak és napról napra terebélyesedik. Nincs olyan nap a megyében, hogy új belépők ne gazdátlanok termelőszövetkezeteinket, s alig múlik el het, hogy vagy előkészítő bizottság, vagy új tsz ne alakulna valahol Hajdú-Bihar falvaiban.

Az eredmények azonban bármilyen kedvezőek is, a szövetkezeti mozgalom erősödését tekintve, nem szabad, hogy elbizakodottság terjedjen. Az elbizakodottság rendkívül káros és lefegyverző. Ez az oka annak, hogy termelőszövetkezeteink között akadnak olyanok, ahol arra az álláspontra helyezkednek a tagok, „mi már jól érezzük magunkat, gazdag az aratásunk, 30 mázsánál is többet ígérnek a kukoricaföldek holdanként, tehát nem kell az új belépő, mi már nem osztozunk senkivel”.

Gyökerében helytelen ez a fel fogás, hiszen a termelőszövetkezetek akkor gazdagodnak, ha új és új belépők, új és új szorgalmas munkások gazdagítják, ha földterületet nagyobbodik. A megyében a szövetkezetek többsége még nem haladta túl az 1000 holdas területet, megvan a fejlődés lehetősége. Jól tudja mindenki, hogy a szocialista nagyüzemi gazdálkodás akkor tud szűbb eredményeket elérni, ha nagy területtel rendelkezik, ahol tökéletesen ki tudja használni a gépi munkát, ahol a több évre alkalmazható vetésforgót tudja bevezetni. A nagyüzemi közös gazdaságnak és tagjainak tehát nem kell félniük attól, hogy sok lesz a tagok száma és gyarapodik földterülete. Mindez csak előnyére válik, mert még jobban ki tudják használni a nagyüzem adta lehetőségeket, még jobban tudják fokozni a tagság jövedelmét és jólétét.

Pártunk III. kongresszusa határozatba hozta, hogy a termelőszövetkezeteket számszerűleg is tovább kell fejleszteni, amellyel, hogy a már meglévő termelőszövetkezeteket szilárdítjuk, erősítjük új tagokkal, s az új belépők által bevitt földterülettel nagyobbítjuk szántóterületét.

Az az agitáció, amelyet Hajdú-Biharban folytatnak a termelőszövetkezetek szilárdítása és új termelőszövetkezetek kialakítása érdekében eredményesnek mondható. A meggyőző felvilágosító szónyomán egyre többen lépnek az új útra. Az eredmény azonban még jobb lenne, ha a termelőszövetkezetek tagsága még fokozottabban, farsadságot nem kímélve igyekezne dolgozó parasztok köréből minél többet bevinni a közös gazdálkodásba. Vannak bőven kivételek. Ilyen a kabai Kossuth, a hajdúsámsoni Dózsa, ahol az elmúlt év októberé óta már lényegesen megnőtt a taglétszám, de nem mondható el ez az öröndetes gyarapodás több termelőszövetkezetünkönél, ahol pedig a jó gazdálkodás, a már kiépült nagyüzem magadná a lehetőséget a sikeresebbre juttatja.

A megyében itt-ott a befelérőndős káros jelenségével is találkozunk. Ugy velük a tsz tagok, hogy a maguk szűk körében már minden jól megy, s nem akarnak tovább terjeszkedni. Bizonyos gögös elzárkózás nyilatkozik meg, ami abban nyilvánul: „ha nem jöttek eddig, hát csak maradjanak”. Ez nem így van. A szocializmus építése a falun megköveteli, hogy a termelőszövetkezeteket fokozottabban mértékben számszerűleg is fejlesszük, de megköveteli azt is, hogy a

már működő termelőszövetkezetekbe minél nagyobb számmal kerüljenek a ma még egyenleg dolgozó parasztok. Az nem vitás, hogy termelőszövetkezeteink földjei ez évben agítálnak a közös nagyüzemi gazdálkodás mellett. A nagyrábéi Kossuth Termelőszövetkezet közel 17 mázsás búzaátlaga egy nagyobb területről kétségtelenül vonzza az egyenleg dolgozó parasztokat, mert belátja, hogy a nagyüzem keretében a jó gépi munka eredményeként többet lehet termelni, több tehát az ott dolgozók jövedelme is. De azt is beláthatja mindenki, hogy nem elég, ha a földek gazdag terméssel maguk agítálnak a szövetkezetek megalakulását, szükséges az is, hogy a termelőszövetkezeti tagok maguk is végezzenek felvilágosító, meggyőző munkát, a szövetkezeti gazdálkodás érdekében.

Ki agítálhat legsikeresebben a termelőszövetkezetek mellett? Nyilvánvaló, hogy elsősorban azok, akik a termelőszövetkezetekben dolgoznak, mert módjuk van saját javuló életükkel bizonyítani, hogy a közös nagyüzemi gazdálkodás az egyedül biztos útja a dolgozó parasztság felemelkedésének, jobb életének. A termelőszövetkezeti tag, ha ismerősei körében beszélget, és elmondja, hogy telnek napjai a szövetkezetben, hogyan telik meg kamrája terménnyel, mi mindent kap az októberi osztásakor, — ennél meggyőzőbb agitációt találni sem lehet. A személyes meggyőződésnek hatalmas ereje van. A mi dolgozó parasztságunk úgy tartja: azt hiszem, amit látok. Erre van szükség. Megmutatni a kívülállóknak, lássák, mennyi munkát, milyen jövedelmet hoz egy-egy termelőszövetkezeti tag.

A pocsjai Új Remény Termelőszövetkezetben dolgozik Mócs János, aki boldog meglepéssel mondotta: Én már az új búza fehér kenyerét eszem s van annyi búzám, hogy a háztartási szükségletem felül jönnék az eladások el az államnak az értékesítési szerződés alapján.

Se szeri se száma az ilyen példák a megyében. Mondják el termelőszövetkezeti tagjaink ezeket a példákat minél több helyen, s akkor gyorsabban fog haladni a falu szocialista átszervezése. Az a feladat, hogy termelőszövetkezetünk minden tagja a szövetkezes agitátorává váljék. Erre van szükség, különösen azokban a szövetkezetekben, ahol a befelérőndős mutatók, a süllydalamb várás, vagy egyenként az egyes elzárkózás. A megye egyik legjobb termelőszövetkezete az álmosdi Tánácsis. Jók az eredményei, csak éppen egy a hiány, eredményeivel nincs arányban a fejlődés. Aránylag kevés az új belépő. Ugyanez mondható el a kismarjai Bocskairól. Jól végzi feladatát ez a termelőszövetkezet, de mégis az tapasztalható, hogy minél előbb új belépő, s ennek elegendő számát, s ennek elegendő számát keresendő, hogy sem a szövetkezet vezetőisége, sem a tagsága nem végez szívós felvilágosító, meggyőző munkát a faluban az egyenleg dolgozó parasztság körében.

Küzdjék le a termelőszövetkezetek ezt az „elég vagyunk mi önmagunk” elvet, tárják ki kapuikat a dolgozó parasztok előtt a maguk jólétének oiztosítása, és fokozása mellett, dolgozzanak azért, hogy mások is hasonló jóléthez jussanak, és minél előbb végrehajtsuk a mezőgazdasági szocialista átépítést, s a dolgozó parasztság emelkedő és tartós jólétét megteremtjük.

Augusztus 1-vel a megyei tanácstól vaskos iratcsomó indult a Földművelésügyi Minisztériumba. A megyei tanács termelőszövetkezeti osztálya és egy termelőszövetkezeti csoport megalakulásának jóváhagyását kérte a Földművelésügyi Minisztériumtól.

Az iratcsomóban sorrendbe szedve az elmúlt hónapban alakult új termelőszövetkezetek megalakulásáról szóló jegyzőkönyvek és belépési nyilatkozatok sorakoznak. Ott van az új termelőszövetke-

zet sorában a 14 családdal megalakult nagyrábéi Győzelem, ahová a jegyzőkönyvek elkészülése óta már újabb nyolc család jelentkezett. Ennek a szövetkezetnek elnöke ifj. Szalai György. A környári Győzelem, melynek elnöke Kovács Imre, tagjai között az alapító között van a 15 holdas Hüse József, a 7 holdas Borka József. A hajdúsámsoni Haladás, a hosszúpályi Szabados, amelyben 15 család kez-

di az új életet, a 20 holdas középparaszt Tóth András elnökletével. A téglási Rákóczi, a bojti Aratás, a hajdúvidi Dózsa, a hajdúsámsoni Szabados, a püspökladányi Új Élet, a hajdúhadházi Alkotmány, ahol az elnök ifj. Varga Ferenc. Alapító tag a 21 holdas Szatmári József, aki 5 családtagjával lépett a termelőszövetkezetbe. A listán sorakozik a hajdúböszörményi Béke, melynek elnöke Erdős Gábor, alapí-

tói között ott van a 10 holdas Szabó Antal, a 7 holdas Péter Gyula és Fülöp András. Bárandon Győzelem néven termelőszövetkezeti csoport alakult, melynek elnöke a 14 holdas Török László. Ezek a megalakulást kimondó jegyzőkönyvek, melyek jóváhagyásra most kerülnek a földművelésügyi miniszter elé, ékes bizonyítékai annak, hogy Hajdú-Biharban szilárdul és egyre terjed a termelőszövetkezeti mozgalom.

A megyei tanács tizenegy új termelőszövetkezet és egy tszcs megalakulásának jóváhagyását kérte a Földművelésügyi Minisztériumtól

A megyében ma estére befejeződik az aratás

Az aratás végére értünk. A megyei mezőgazdasági igazgatóság jelentése szerint ma, szerdán estére befejeződik az aratás az egész megyében. Ha nem jöttek volna közbe kiadós esők, a megye már 2-3 nappal hamarabb befejezte volna az aratást. Az utóbbi napok-

ban nagy területen végezte az aratást a Tetélni, Hajdúszoboszlói és a Balmazújvárosi Géppalotás. Ezek az egyébként hátul kullgoló géppalotások az aratás utolsó napjainak igen megjavult a gépek átlagteljesítménye.

és a jól dolgozó munkacsapat gasló eredményt annak köszönhetik, hogy igen rendszeres és gyors az etetés, a gép nem jár üresen. A 433 mázsás teljesítmény azt is bizonyítja, hogy a két villanyszérium 433 mázsa. Ez a megye eddigi legjobb eredménye. A kima-

Előre a másodvetési terv túlteljesítéséért

Dimény Imre, a mezőgazdasági igazgatóság vezetőjének jelentése szerint a megye területén a másodvetési tervet 120 százalékra teljesítették. Ez az eredmény, tekintve a rendkívül kedvező időjárást, nem kielégítő, mert az volna helyes, hogy ne 120, hanem 200-300 százalékra teljesítsük a másodvetési tervet. Használjuk ki a kedvező lehetőségeket, és biztosítsunk minél több takarmányt az átteleltetés számára. A másod-

vetési lehetőség kihasználása igen fontos feladat, s éppen ezért a megyei tanács végrehajtó bizottsága is úgy foglalt állást, hogy a másodvetést a kedvező időjárás közelebbé hozza az aratás utolsó napjainak. A területen a másodvetési tervet 120 százalékra teljesítették. Ez az eredmény, tekintve a rendkívül kedvező időjárást, nem kielégítő, mert az volna helyes, hogy ne 120, hanem 200-300 százalékra teljesítsük a másodvetési tervet. Használjuk ki a kedvező lehetőségeket, és biztosítsunk minél több takarmányt az átteleltetés számára. A másod-

Napi 200 vagon beadás

A cséplőgépek már kint állnak mindenütt a szérőkön, és a keddi jelentés szerint már 450 gép dolgozik. A megyéből naponta 200 vagon gabona indul már a beadásra. A polgári járásban még lassú a cséplés üteme, és a közös szériu sem termelt meg oly gyorsan, mint ahogy azt a többi

járársban lehet tapasztalni. Ennek oka főleg abban keresendő, hogy a házaknál való csépléshez ragaszkodnak itt-ott a félrevezetett dolgozó padul már a beadásra. A polgári járásban még lassú a cséplés üteme, és a közös szériu sem termelt meg oly gyorsan, mint ahogy azt a többi

Megbüntetik mindazokat, akik megszegve a tűzvédelmi rendelkezéseket a házaknál csépelnek

A derecskei járás egyes területein és a polgári járásban, a tűzvédelmi rendszabályok mellőzésével, szűk udvarokra, sűrűn épült házak közé hordják a keresztet. Ez rendkívül veszélyes, mert sem eleget víz, sem megfelelő távolság nincs ahhoz, hogy a házakat megmentse a tűz-

vésztől, egy-egy kazaltűz alkalmával. Mindazokat, akik figyelmeztetés ellenére sem hajlandók a közös szériure hordani, és tűzveszélyes helyen asztalognak, megbüntetik. A házak közül pedig az ereszek alá rakott kazalokat a behordó termelő költségére a közös szériure hordják.

A püspökladányi járásban 70 százalékos a behordás

A megyében a behordás még nem érte el a szükséges ütemet, éppen ezért száz cséplőgép még nem is indult meg. Az elmúlt héten a behordásban a legjobb eredményt a püspökladányi járásban érték el, ahol a kalászosoknak mintegy 70 százalékat hordták be. A községek közül a megyében legjobb

eredményt Józsa község érte el, ahol már több mint 80 százalékosan végeztek a behordás munkájával. A behordás a polgári járásban maradt el a legjobban, a közös szériure még mindössze 15-20 százalékat hordták csak a gabonának. A megyei átlagot tekintve a kalászosoknak mintegy 35-40 százalékat hordták be.

Naponta 200 mázsát csépel ifj. Tózsér László

A kabai Béke Termelőszövetkezet földjén ifj. Tózsér László traktoros cséplőgépével naponta 200 mázsa búzát csé-

pel el. Nádudvaron Ferencik Sándor és váltótársa, Kovács Sándor csépelnek villanyszériuról, a kiváló cséplőgépek

Mai számból:

A genfi kínai-amerikai tárgyalások (2. oldal) — Pártszervezeteink irányításuk a termelőszövetkezeti fejlesztési mozgalmat (2. oldal) — Gyorsítsuk meg a tarlóhántás és a másodvetés ütemét (2. oldal) — Becsüljük meg a dolgozók termelési tapasztalatait (3. oldal) — A Néplap postájából (3. oldal) — A Néplap rejtveny pályázata (4. oldal) —

A megyei tanács végrehajtó bizottságának felhívása a gazoló kapálás elvégzésére

A megye területén a legtöbb helyen elvégezték aratás idejére a kukorica és más fontos növények háromszori kapálását. A jó munka és a kedvező időjárás következtében kapásnövényeinkből általában jó termés számíthatunk. A harmadszori kapálás óta az esőzés igen gyakori s így nemcsak a kapásnövények hanem a gyomok is erőteljesen továbbfejlekedtek. Az esők hatására fejlődő gyomok nemcsak csökkentik kapásaink jó termésállítását, hanem a kifejlett gyomok gátolják a kapások helyére kerülő őszi vetések jó minőségű talaj előkészítését. A vetési munka időben, jó minőségben való elvégzését.

Itt az ideje tehát, hogy a kapások utolsó ápolási munkáinak elvégzését, a gazoló kapálást is szorgalmazzuk. Nem szabad egyetlen termelőszövetkezetnek, egyenleg dolgozó parasztnak sem elmulasztani ezt az igen fontos növényápolási munkát.

A megyei tanács végrehajtó bizottsága felhívással fordul a termelőszövetkezetek tagságához és a megye egyéni dolgozó parasztságához, hogy növeljék a kapások terméseredményeit. Végezzék el ebben a hónapban elsősorban a kukorica és enkorépa területeken a gazoló kapálási munkákat. Felkéri a végrehajtó bizottság a hazafias népfelvilágosító, községi termelési és mezőgazdasági állandó bizottságait, hogy indítsanak mozgalmat a nyári gazoló kapálási munkák maradéktalan elvégzésére.

Mezőgazdaságunk haladéktalanul szervezzék meg a termelőszövetkezetekben rendelkezésre álló és jelenleg a cséplési munkában nem foglalkoztatott kézi munkaerőt, a családtagokat ennek a fontos munkának az elvégzésére. Különösen azokon a kapás területeken kell nagy gondot elvégezni a gazoló kapálást, ahova ez évben őszi búza kerül. A mezőgazdaság külön jelöljék ki ezeket a táblákat. s ezeken kezdjék a gazoló kapálást.

A gazoló kapálások elvégzésével tovább fokozzuk terméseredményeinket, s megeremlünk a jövő évi nagyobb őszi búzatermés alapját a gyommentes talajok jó minőségű előkészítésével.

Előre az aratás utáni gazoló kapálás maradéktalan elvégzéséért, a minden eddigig meghaladó nagy terméseredményekért, a jövő évi őszi búza talajának jó előkészítéséért.

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI TANÁCS VÉGREHAJTÓ BIZOTTSÁGA

Cséplőgéptől a begyűjtőhelyre

ezzel a jelszóval fogtunk hozzá a cséplési munkához. Valamennyien úgy terveztük, hogy az állammal szembeni kötelezettségünket a cséplőgéptől teljesítjük, és mindenből egyszerre eleget teszünk beadási kötelezettségünknek. Hogy ezt a jelszót valóra is válthattuk, a termelőszövetkezet valamennyi tagjának, szorgalmas munkájára volt szükség. Ez a segítség, szorgalom pedig nem hiányzott, mert az aratás munkáját is egyemberként végezte a termelőszövetkezet tagsága. Különösen dicséret illeti Meny-

dörgős Istvánt, ifj. Puskás Istvánt, valamint Puskás Gyulát szorgalmas munkájukért. A cserei Dózsa TSZ cséplési eredménye az eddigieket szerezte el az őszi aratásból 14 mázsa, roszból 12 mázsa. Búnából azonban csak 8 mázsás átlagtermet értünk el, ennek oka viszont az, hogy ebben az évben sok vízállásos területünk volt. A termelőszövetkezet tagsága bizakodva néz a zárszámadás elé. Bakó Sándor a cserei Dózsa TSZ elnöke

Hajdúböszörményben vasárnap estig közel 127 vagon gabonát adtak be

Hajdúböszörmény határánál 37 cseplőöntő a zsákokba a gyönyörű nagyszemű gabonát. Mostanában nem volt ilyen termés Bözörményben, mint az idén. Ahogy a cseplő-eredmények mutatják, a tsz-ek állaga tiszta és többlet. Persze ez még csak olyan hozzávetőleges számítás, majd a cseplős befejezése után a végeredmény mutatja meg, jól számoltak-e a város vezetők?

Ezt tovább ne is firtassuk, nézzük meg inkább mi a helyzet a begyűjtőhelyeken, mert van ám ott is néznivaló bőven. A hat begyűjtőhelyen a kora reggeli óráktól az éjszakai órákig sorakoznak a terményvel megrakott szekerek. Az egyik állt fordult ki a kapun, már ott van helyette

újabb rakott szekér. Beáll a sor végére, és nem éppen nyugodtan, de vár, míg rákerül a sor, és átadhatja a beszállított gabonát az államnak. Így megyen ez a 3-as számú átvevőhelyen is. Sorakoznak, várakoznak a szekerek, miközben Földesi György, a gabona átvevőhely vezetője, a gabona átvevőhely megbízottja, mely gyors egymásutánban mázsáit, hektoliter-súlyozza, tisztaságát, nedvességét ellenőrzi a beadott gabonának, osztályozza, hogy melyiket hova, melyik csomóhoz öntsék, közben ellenőrzi a termelő beadási könyvét, hogy rendben van-e. Kiállítja a vételi jegyeket, s mindez percek alatt oldja meg, külön-külön minden termelővel.

napi átlagban mintegy 500 mázsa gabonát vesz át a termelőktől, vasárnap déltől 250 mázsa búzát, 52 mázsa árpat, 12 mázsa tavaszi búzát vett át.

Legnagyobb a forgalom ilyenkor a cseplőgép és a begyűjtőhelyek között. Egy-egy elkésett termelő biciklivel, vagy gyalogszerrel siet a cseplőhöz, mert kevés zsákot vitt ki, másoknak a begyűjtési kiskönyve nem volt rendben, most azzal szaladnak a cseplőhöz. A tanácsbúza folyosóján, a begyűjtési osztály ajtaját előtt is türelmetlenül várakoznak az emberek. Sietnének. — Az enyémet tessék már lepecsételni kérem, a cseplő már ott áll az asztalom mellett, de nem csépelek nekem, mert nincs lepecsételve a beadási könyvem. Ilyen hanyag termelő szép számmal akad, aki gondatlanságával akadályozza, lassítja a cseplő-est. De hányan keresik fel naponta a Terményforgalmi Vállalatot is a beadással, vagy az államnak a gabona szabad áron való eladásában közben felmerült problémákkal, hogy kérdéseikre pontos választ kapjanak.

Háromezer termelő vette igénybe a korpajuttatást

Csak néhány napja kezdődött meg a cseplés és a begyűjtés Hajdúböszörményben, máris nagy mennyiségű gabona gyűlt be. Vasárnap estig a város termelői 118 vagon és 52 mázsa búzát, 800 mázsa árpat és 25 mázsa rozst adták át a Terményforgalmi Vállalatnak. A város tsz-ek közül csak a Bocskai és a Kossuth nem teljesítette még a gabona beadási kötelezettségét, mert még nem cseplét, a többi tsz már teljesítette. Több mint 40 vagonat adtak be. 32 vagonnal a beadásba, 8 vagonnal állami szabadfelvásárlásra. A városban mint-

egy 20 vagonnal gyűlt be a gabona állami szabadfelvásárlásra. Az egyéni termelők közül mintegy 6 ezren teljesítették a gabona beadási kötelezettségüket, háromezren, összesen 12 vagonnal adták be állami szabadfelvásárlási áron gabonát.

A háromezer termelőnek több mint 90 százaléka vette igénybe a mázsánként 20 kiló korpajuttatást állami áron. Sok dolgozó paraszt 280 forinttal adta el gabonáját az államnak, viszont elenyészően kevés azoknak a száma, akik a műtrágya, vagy a gépi talajmunka kedvezményre tartanak igényt.

A NÉPLAP POSTÁJÁBÓL

Az első gabonám az államnak adom

Szoboszló határában többfelől már a cseplőgépek zúgása is hallatszik. Cseplők a kálászosokat, az életet... A termelőszövetkezetek mellett az egyéni dolgozó parasztok is a cseplőgéptől teljesítik beadási kötelezettségüket és átadják az államnak a szabadfelvásárlási gabonát.

Jómagam is, mint egyéni-

leg dolgozó paraszt úgy határoztam, hogy első gabonám az államnak adom. Becsülettel teljesítem kötelezettségem. Adófizetésem is már majdnem az egész évre rendezve van, hízott sertés beadásomat is teljesítettem.

Harsányi Ferenc egyénileg dolgozó paraszt Hajdúszoboszló

Nagyhegyesen öt termelőszövetkezet példamutatóan teljesítette beadási kötelezettségét

Nagyhegyes község dolgozói nem felejtették el azt a hatalmas segítséget, amit partunk ez évben juttatott közsegünknek. Új iskola, nevelői lakás, gondozónői lakás, földművelőszövetkezeti bolt, például istálló épül, ami nagyban hozzájárul közsegünk további fejlődéséhez. Ezt a sok segítséget úgy érezzük, hogy csak jó munkával és a beadás határidő előtti teljesítésével tudjuk viszonzni. Ennek eredménye az, hogy közsegünk példamutatóan a kenyérgabona beadásban. A tizenegy termelőszövetkezet közül eddig már öt termelőszövetkezet, a *Micsutin, az Október 22, a Kossuth, az Otéves Terv*, valamint a *Lenin Termelőszövetkezet* teljesítette az állam iránti kötelezettségét. Az Október 22 TSZ a kötelező beállítás felül 700 mázsa búzát adott állami felvásárlásra, hogy ezzel is elősegítse a jobb ellátást, az életszínvonal emelkedését. Ezenfelül előrelátóan munkaegettségként

hét kilogramm búzát kapnak a termelőszövetkezet tagjai.

A beadás példás teljesítésében nagy részt vállaltak *Kunkli Pál és Tóth Lajos* kombajnvezetők, akik az aratási idő alatt műszaki hiba nélkül dolgoztak. De az Október 22 TSZ DISZ brigádja sem vallott szégyent. *Szarvas Mihály* DISZ titkár vezetésével olyan munkát végeztek, amellyel öregbítették a DISZ hírnevét. *Hartmann Ferenc* gépkocsivevő nappal dolgozva, éjjel kocsját javítva iparkodik a beadás zökkenőmentessé tenni. *Leikiismeretes, szorgalmas munkájukért* dícséretet illeti *Juhász Péter, Szarvas I. János, Szabó Ferenc, Vincze János, ifj. Szakács Dénes, Szarvas II. János és Kerékes János* tsz tagokat.

Az egyénileg dolgozó parasztok közül *Kiss János* dolgozó parasztot kell megemlíteni, aki beadásán kívül 14 mázsa búzát adott be állami felvásárlásra.

Harangi István Nagyhegyes

Tapasztalatcseré az újrász Lenin TSZ-ben

Vasárnap reggel nyolc órakor Berettyóújfaluból teherkocsi indult az újrász Lenin TSZ-be, hogy a járásban lévő egyénileg dolgozó parasztok küldöttségének bemutatásuk a nagyüzemi gazdálkodás után a határjárás következtét. Megtekintették a 90 holdas rizstelepet, a konyha-kereszetet, a sertés állományt, a szarvasmarha állományt. A megtekintésnél szakmai magyarázatot *Oláh János, a Lenin TSZ* igazgatómunkása adott. Valamennyien érdeklődéssel hallgattak magyarázatát az öntözéses gazdálkodás előnyeiről. A határjárás után a termelőszövetkezet tagjai és a vendégek közösen ebédet vettek részt, melytől a tsz sajátságos rizséből is juhából készítették. Délután nagy érdeklődéssel

hallgatta valamennyi vendég, *Szél József* tsz elnök beszédét, aki elmesélte a tsz életét. Elmondta többek között azt, hogy milyen küzdelemes utat tettek meg addig, amíg a tagság egy ötmillió forint vagyonnal rendelkező tsz-t nevezhet magának. A beszámolóhoz, a látottakhoz többen hozzászóltak. Ki ezt, ki azt kérdezte. *Júlian Emma* furta küldött arról kért felvilágosítást, hogy a tsz, hogy tudja foglalkoztatni a leányokat, s mennyi azoknak átlagkeresetük? Erre a kérdésre az egyik leány brigádfőnöke válaszolt, aki elmondta, hogy mindig akad munka bőven a számukra. *Atlagkeresetük pedig* pénzben havi 1200 forintot tesz ki.

SZUCS FERENC Berettyóújfalú

Naponta 500 mázsa terményt vesz át a hármasszámú telep

Nagyon felelős munkát végez a gabona átvevőhely megbízottja. Amellett, hogy ilyenkor, cseplés idején túl a nyolc órán napi 20–22 órát is munkában van, reggel 6-tól este 10–11 óráig áll a mázsa mellett egyfolytában, szüntelen munkával, nagyon lelkiismeretesen kell dolgoznia, hiszen az állam és a termelők érdekeit köti össze, jól vagy rosszul. Átvételkor kell megoldani egyéb fontos és sürgős feladatokat mellett a gabona osztályozását, a vető-

mag és exportra való gabona kiválogatását, és ez nem kis munka. Külön kell osztályozni a vetőmagnak valót, az exportra valót, a szokvány nitrogént, ami közfogyaszásra megy és külön az üztsők gabonát. Nagy figyelmet, hozzáértést igényel ez a munka, és úgy látszik *Földes János* érti is a dolgot. Nem első alkalommal bízták meg gabona átvevővel, ami azt igazolja, hogy becsülettel végzi el a rábízott feladatát. *Földes János* 7 napja kezdte meg az átvevést,

BECSÜLJÜK MEG

a dolgozók termelési tapasztalatait

Kimeríthetetlen kincsbánya. Így lehet jellemezni a huzamosabb ideig, néha évtizedekig egyazon szakmában dolgozó munkások szakmai ismeretét, termelési tapasztalatait. Az idősebb munkások hozzájárultak a szakmához, ismerik minden csínját-bínját a mesterségnek. A gépek zöreijéből következtetik a hibát. Csak egy pillantást vetnek a kész munkadarabra s már megmondják: hozzáférte, vagy kontár szemükéje-e az. Szakértő szemük azonnal észreveszi, hogy hol mivel lehet könnyebb, gyorsabb tenni a munkát. S így sorolhatnánk tovább a kincsbánya sokat érő kincseit, amelyek gyümölcsötése a gazdasági és mozzalmi szervek vezetőinek egyik igen fontos feladata. Nem könnyű feladat ez. Körültekintő gondosságot, lelkiismeretességet követel. Érzékeny ez a kincsbánya. Elég, ha egyszer figyelmen kívül hagyják egy-egy munkás értékes javaslatát, vagy hosszú ideig halogatják javaslatának, újításának elbírálását — bezárul a kincsbánya és nagyon nehéz ismét felszínre hozni kincseit.

A jól képzett szakmunkások büszkéek — joggal büszkéek — tudásukra, termelési tapasztalataikra. Javaslatokkal szembeni nem-törődőmség ezt a nemes büszkeséget, a munka szeretését sérti bennük, amire sokuk — elsősorban a kommunisták — azzal válaszol, hogy sikrasszál igazza mellett. A többség azonban mellőzve érzi magát és félrevonul az újabb kezdeményezéstől. Márpedig a szocializmus építéséhez, a termelés állandó növeléséhez, a technikai színvonal tökéletesítéséhez minden munkás ügyes kezével és észre is. Ok adják is mindezt — a vezetőknél áll, hogy megfelelő módon fogadják.

Hogy mennyire igaz az, hogy a munkások szívesen adják a közösségnek termelési tapasztalataikat, mennyire szívesen viselik gyárunk termelésének, technikai színvonalának állandó tökéletesítését, elég csak egy üzem példáját megemlítenünk. A Textilművekben sok olyan dolgozó van, aki évek, évtizedek hosszú bora óta gyűjti termelési tapasztalatait. Nem múlik el nap, hogy valamelyik üzemében egyikük, másikuk oda-

ne állna a művezető, vagy a közüük foglalkozkodó főmérnök elé és ne javasolna egy-egy, néha addig apróságként vélt, de lényeges változtatást. *Kiss Ferenc* és *Téglási Józsefné*, az előkészítő üzem két kiváló dolgozója a vetőlekoros ellátással kapcsolatban tett a közelmultban értékes javaslatot. *Hiripi Józsefné* ötlete nyomán ma már jelzőszalakat tesznek a matringokba, hogy a dolgozó ebből következtetni tudjon: hol van összekötve a szál, milyen hosszúságú anyagot tud felhasználni anélkül, hogy kötés kerülne közbé. *Marion Györgyné* javasolta, hogy a kazánból csúszdán kerüljön festőkádba az anyag. Gyorsabb és könnyebb így a munka. *Boross Zoltánné* az anyagtakarékosság érdekében emelte fel szavát: gondosabban vágják a legyártott címkeket. *Simon Andrásné* felhívta a figyelmet arra, hogy sok anyag pocsékolódik el amiatt, mert a lánchengeren rajtahagyják. S így sorolhatnánk a javaslatok, észrevételek hosszú, hosszú sorát.

A napokban a termelési értekezletek jegyzőkönyveit nézegettük. Minden jegyzőkönyv azzal kezdődik, hogy az üzemszervező tisztségviselő a dolgozókat az általuk az előző termelési értekezleten felvetett problémák, a javaslatok elintézésének módjáról. Ilyen alapos gondoskodás mellett a dolgozók nyugodtan javasolhatnak, vetnek fel problémákat, mert tudják — hiszen a gyakorlat ez győzi meg őket — hogy ez a szavuk nem talál süket fülekre. Igen helyes ez a módszer. Növeli a dolgozók aktivitását. Valamennyi üzemünk példát vehet e téren a Textilművekről.

Mind több nagy jelentőségű újítást is nyújtanak be a gyár dolgozói. Az első negyedévben például 20 benyújtott újításból tízet fogadott el az újítási bizottság, bevezettek 7 újítást. A második negyedévben kevesebb újítás született: 15, ebből elfogadtak és már be is vezettek hetet. A többi újítás kísérletezés alatt áll. Kintjártunkban például éppen az új elektromos melegítésű csetli-zó-vasaló gép szerelésén dolgoztak a lakatos műhelyben. Az új gép beállításával munkaerőt, munkaidőt és az eddig használt gőzmelegítésű vasalógép kiküszöbölése révén szívesen tudnak megtakarítani. *Bozókai Ferenc* az alumínium

szpulkan újabb felhasználásával kísérletezik, *Horváth Frigyes* újrendszert láncfékező automatát készített, amely egyenletes, szakadamentes szövetet biztosít.

Az újítási bizottság az üzemszervezővel együtt cél-feladatokat tűz ki a dolgozók felé. A tapasztalat azt mutatja, hogy célfeladatokat gyorsan megoldják a jól képzett szakmunkások, művezetők.

A benyújtott újítások a Textilműveknél nem felelnek hónapokig az újítási megbízott fiókjában. Beérkezés után pár nappal értékelik, véleményezik és közlik az eredményt a dolgozóval. A textilgyáriak ebből is látják, hogy javaslatukat, újításukat gondosan kezelik a vezetők, értékelik szavuk, ötletük fontosságát s ez a dolgozóknak újabb lendületet ad termelési

tapasztalataik terjesztésére, gyümölcsözőtetésére.

Igen helyes az a módszer, hogy a kiváló szakmunkásokat bátran előléptetik a Textilműveknél. *Zöld László* például szövevényből lett művezető. Húsz év tapasztalatait gyümölcsözőtetheti most új munkakörében.

Csak néhány példát említenék itt meg egy gyár életéből, de ez is tükrözi, hogy ahol lelkiismeretesen, körültekintő gondossággal kezelik a dolgozó javaslatait, minden vonalon éreztetik azt a megbecsülést, ami a termelés előrelendítő javaslatokért megilleti a dolgozókat — ott szélesre tárul a termelési tapasztalatok kincsbányája és foghatóanul ontja kincseit: az újításokat, javaslatokat.

Ny T.

EMBERVÁSÁR

a Csicsogón

éppen italozás, hanem a forgalom miatt, mert a munkára váró helyi és vidéki ember könnyebben jutott foglalkoztatáshoz, tekintettel arra, hogy itt a városi és környéki gazdák, vásárosok és ipart őrök is sűrűn megfordultak.

A 18. század végén már annyira népes volt ez a hely, hogy kereskedőtele is fantáziát látott a letelepedésben, és boltot nyitott. Lassanként átment a köztudatba, hogy ott lehetett mezőgazdasági és ipari célokra olcsó munkaerőt találni. Itt tanýáztak még a fuvarosok, targoncások és egyéb szállítási alkalmakra várók is, mert az országútról befördülő idegen terhes szekerek átrakodása jó keresetet biztosított számukra.

Igy alakult ki a Szarvas téren az „embervásár”, mely utóbb Debrecen nagy munkaközvetítő intézményévé lett. Öregberek emlékeznek arra az időre, amikor a gazdák ott szerződtek az aratókat, kaszálókat, cséplőmunkásokat és a hortobágyi pásztoreléte alakjait, a juhászokat,

kanászokat, csikósokat. Nem volt ritkaság, hogy 3–400 ember tartózkodott a csicsogói embervásáron, áruba bocsátván testi erejüket. A kereslet és kínálat törvénye szabályozta a napszámberket, de voltak munkaalkalmak, melyeknél már kialakult ellenszolgáltatási mód alapján tárgyaltak a szerződni kívánó ügyfelek. Az embervásáron a városi hatóság képviselője is jelen volt, aki nézeteltéréseknél döntő hatáskörrel járt el. Érdekes, hogy a mezőgazdasági és ipari célokra olcsó munkaerőt találni. Itt tanýáztak még a fuvarosok, targoncások és egyéb szállítási alkalmakra várók is, mert az országútról befördülő idegen terhes szekerek átrakodása jó keresetet biztosított számukra.

ből származtatja. Magyarátul azt adja, hogy az embervásáron összegyűlt emberek állandóan beszélgettek, élcelődtek, dicsérték, vagy szapulták egymást, s a bábeli hangzavaros csacsogásból alkotta meg a debreceni tájszó, a „csicsogó” szót, amely könnyebb és közvetlenebb módon fejezi ki a terefelelés fogalmát.

A városi tanács 1854. évi jegyzőkönyvében is előfordul a Csicsogó, mert közli a határozatot, hogy a Csapó utcai piac oda „kitéltetik”. Ami azt igazolja, hogy ez időben már ott igen élénk világ uralkodott. A Csicsogó népszerűsítését a debreceni élclapok jól ismert figurája, *Bugyi Sándor* is előmozdította tréfás kalandjainak előadásával.

A századforduló éveiben még állt a dombon lévő Csicsogó-csárda, embervásárjával. A város 1910-ben lebontatta az ócska épületet, a dombot elhordatta, mert a területet átengedte a református egyháznak templomépítés céljaira. A tér neve is ekkor változott meg. Árpád tért lett belőle. Az embervásárt az akkori tanács továbbra is fenntartotta, és áthelyezte a Hatvan utca végére,

BALASSA SÁNDOR

